

**Sosiaalihuoltolain
mukaisten liikkumista
tukevien palvelujen
myöntämisperusteet**

**Päijät-Hämeen
hyvinvointialue**

Sosiaalihuoltolain mukaiset liikkumista tukevat palvelut

Sosiaalihuoltolain §23 pykälässä säädetään liikkumisen tuesta henkilölle, jotka eivät kykene itsenäisesti käyttämään julkisia liikennevälineitä ja joilla on tarve tukeen liikkumisessaan jokapäiväiseen elämään kuuluvien asioiden hoitamiseksi. Liikkumisen tukeen nähden esteetön ja toimiva julkinen joukkoliikenne (mukaan lukien kutsu- ja palveluliikenne) on ensisijainen tapa järjestää kaikille soveltuva liikkuminen.

Liikkumista tukevia palveluja järjestetään henkilöille, jotka eivät kykene itsenäisesti käyttämään julkisia liikennevälineitä sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan syyn takia ja jotka tarvitsevat palvelua asioiden tai muun jokapäiväiseen elämään kuuluvan tarpeen vuoksi. Palveluiden myöntäminen perustuu aina yksilölliseen palvelutarpeen arviointiin.

Palvelua haetaan hakemuksella, jonka perusteella tehdään palvelutarpeen arviointi. Hakemuksen liitteeksi tulee toimittaa tulo- ja varallisuusselvitys ja tarvittaessa pyydetään tarpeelliset selvitykset toiminta- ja liikuntakyvystä.

Liikkumisen tukea voidaan järjestää seuraavilla toteuttamistavoilla tai niiden yhdistelmillä:

- 1) julkisten liikennevälineiden käytön ohjeistuksella tai ohjatulla harjoittelulla
- 2) saattajapalveluna
- 3) ryhmäkuljetuksina
- 4) korvaamalla taksilla, invataksilla tai muulla vastaavalla ajoneuvolla tapahtuvasta kuljetuksesta aiheutuvat kohtuulliset kustannukset
- 5) muulla soveltuvalla tavalla

Yksilöllisiä kuljetuspalveluita ei järjestetä henkilölle, joka on oikeutettu kuljetuksiin tai niiden kustannusten korvaamiseen muun lain nojalla.

Korvattaessa sosiaalihuoltolain 23 §:n 3 mom. 4 kohdan mukaisesti taksilla, invataksilla tai muulla vastaavalla ajoneuvolla tapahtuvasta kuljetuksesta aiheutuvia kohtuullisia kuljetuksia noudatetaan seuraavia lakia täsmentäviä ohjeita:

1. Sosiaalihuoltolain mukaista kuljetuspalvelua voidaan myöntää henkilölle, jolla on liikkumisen vaikeuksia välttämättömässä jokapäiväiseen elämään liittyvässä liikkumisessa ja asioinneissa. Henkilön liikkumisen vaikeudet johtuvat hänen toimintakykynsä alenemisesta, mutta hän ei ole liikkumisen suhteen vaikeavampainen. Kuljetuspalvelun tulee edistää hakijan kohdalla toimintakykyä ja suoriutumista.

2. Kuljetuspalvelua myönnetään elinympäristön, elämäntilanteen ja palvelutarpeen perusteella. Henkilön tulo- ja varallisuusrajat ovat ohjeellisia. Ensisijaisia palvelunsaajia ovat kaiken heikoimmassa asemassa olevat henkilöt. Kuljetuspalvelun myöntämisen edellytyksenä on pääsääntöisesti, että yksinäisen henkilön bruttotulot jäävät alle 1 400 euroa/kk ja pariskunnan yhteiset tulot alle 2 200 euroa/kk. Varallisuuden/säästöjen rajana on yksinäisellä 10 000 euroa ja pariskunnalla 13 300 euroa. Tuloina ja varallisuutena huomioidaan hakemuksessa mainitut tulot, pankkitalletukset ja mahdollinen muu omaisuus. Varallisuutena ei huomioida omassa käytössä olevaa vakinaista asuntoa, siihen liittyvää tonttia ja niihin liittyvää tavanomaista koti-irtaimistoa. Tulo- ja omaisuusrajoista poikkeamisia voidaan sallia, mikäli asiakkaan toimintamahdollisuuksia voidaan tukea palvelulla ja vähentää muuta palvelun tarvetta ja kuljetuspalvelu on asiakkaalle välttämätön. Lasten osalta ei sovelleta tulo- ja omaisuusrajoja, vaan palvelun myöntäminen perustuu yksilö-/perhekohtaiseen tarveharkintaan.
3. Matkoja voidaan myöntää sosiaalihuoltolain mukaiseen kuljetuspalveluun varattujen määrärahojen puitteissa korkeintaan kahden vuoden määräajaksi kerrallaan.
4. Kuljetuspalvelumatkoja ei voi käyttää niihin terveydenhuollon matkoihin, joihin saa korvausta muun lainsäädännön perusteella (mm. Kelan tai vakuutusyhtiöiden korvaamat matkat).
5. Kuljetuspalvelua voidaan myöntää tarpeen mukaan pääsääntöisesti 8 yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa niille henkilöille, jotka eivät pysty käyttämään palvelulinjaa tai muuta soveltuvaa julkista tai yksityistä kulkuvälinettä liikkumiseen.
6. Matkat myönnetään kalenterikuukautta kohden, eikä niitä voi siirtää muille kuukausille.
6. Sosiaalihuoltolain mukaiset matkat voidaan järjestää ns. yhdisteltyinä matkoina.
7. Matkan aikana tapahtuva välipysähtyminen korvataan enintään 15 minuutin ajalta.
8. Yhdensuuntaiselta matkalta peritään voimassa oleva Lahden Seudun Liikenteen alentamaton Walttikortin arvolippuun rinnastettava kilometripohjainen omavastuu, jonka Päijät-Hämeen hyvinvointialue laskuttaa asiakkaalta takautuvasti. Yksi saattaja saa olla maksutta mukana. Toinen kuljetuspalveluoikeuden omaava ei saa olla saattaja.
10. Kuljetuspalvelua myönnetään pääsääntöisesti asuinkunnan alueella tapahtuvaan liikkumiseen. Viranhaltija arvioi kuljetuspalvelua myöntäessään asuinkunnan ulkopuolelle suuntautuvan liikkumisen tarpeen yksilökohtaisesti.